

Kronika 1963

OBSAH

18. výročie oslobodenia Svidníka	2
Komisia ľudovej kontroly	2
Tri mesiace v znamení mrazov	2
XVI. ročník cyklistických pretekov mieru	3
IX. festival vo Svidníku	3
Investičná výstava vo Svidníku	3
Nová poliklinika v prevádzke	4
Odvzdávanie ZDŠ vo Svidníku	4
Poľnohospodárstvo	4
Rast obyvateľstva za rok 1963	5

18. výročie oslobodenia Svidníka

18. januára 1963 pracujúci mestečka Svidníka oslávili 18. výročie svojho oslobodenia. Slávnostný večer zahájil predseda MO KSS Ján Rodák a slávnostný prejav predniesol predseda MNV Jozef Kostík. Vo svojom prejave rečník ukázal na obeť, ktoré padli za oslobodenie mestečka Svidníka, ďalej poukázal, že Svidník vyrástol na nové socialistické mestečko s fabrikou a rôznymi podnikmi.

Slávnosť bola ukončená koncertom Poddukelského ukrajinského súboru. Prítomní veľmi vrelo privítali skutočne umelecky prevedené jednotlivé výstupy koncertu.

Na slávnostnom akte brala účasť delegácia ÚV KSUP vedená predsedom ÚVKSUP docentom Ryčalkom.

Komisia ľudovej kontroly

Pre ďalšie rozšírenie účasti občanov na správe a riadení štátu, volila sa vo Svidníku dňa 15. marca 1963 Miestna komisia ľudovej kontroly. Do komisie boli zvolení títo členovia:

1. Hudák Fedor, 32 ročný, inšpektor poistenia v Štátnej poisťovni vo Svidníku.
2. Ivančík Peter, 45 ročný, vedúci expedície OZKN
3. Krajňaková Anna, 35 ročná, účtovníčka komunálnych služieb vo Svidníku.
4. Macko Vasil', 32 ročný, ekonomický námestok PR ZDROJ vo Svidníku.
5. Lasarák Andrej, 38 ročný, účtovník v Lesnom závode vo Svidníku.

Zvolení členovia Komisie ľudovej kontroly ešte v ten deň zložili sľub, že funkciu budú vykonávať svedomite.

Tri mesiace v znamení mrazov

Na tohoročnú zimu budú ľudia dlho spomínať. Mrazy a snehové kalamity narobili v zimných troch mesiacoch v celej Európe nie len obrovské škody, ale v niektorých štátoch vyžiadali si aj veľa ľudských životov. Krutosť zimy zasiahla ja našu oblasť.

Najcharakteristickejším znakom tejto zimy bola veľká zotrvačnosť mrazov nie len v noci, ale aj cez deň. V priebehu decembra 1962 r. sa nočné mrazy postupne zosilňovali, pričom v poslednej dekáde zostali väčšinou aj denné teploty pod nulou.

Niekoľkodňový slabý odmäk medzi 3. a 9. januárom vystriedalo veľmi chladné počasie a dosť silnými celodennými mrazmi, ktoré trvali až do 10. februára. Aj keď v nasledujúcich dňoch prišiel opäť cez deň slabý odmäk, nočné mrazy trvali ďalej. V druhej polovici februára sa znova citelnejšie ochladilo a mrzlo aj cez deň.

Priemerné nočné teploty vo Svidníku boli nasledovné:

január -5,3°C

február -8,3°C

marec -6,9°C

Toho roku vyvrcholili mrazy v posledných dňoch februára. V tieto dni bolo zaznamenané vo Svidníku -28°C a na Dukle až -30°C.

Podľa meteorologického hľadiska v Ústi nad Orlicou v noci bolo -33°C , v Orlovom Plavči až -38°C . Uvedené mrazy predstavujú najsilnejšie mrazy tohoročnej zimy z územia našej republiky.

XVI. ročník cyklistických pretekov mieru

V tomto roku preteky mieru Praha – Varšava - Berlín merali trať 2 600 km dlhú a boli rozšírené o nové etapové mestá pozdĺž celého Slovenska cez Bratislavu, Banskú Bystricu, Košice, Prešov cez Svidník a Duklu do Poľska cez Rzeszow do Varšavy. Je to v histórii po prvý, čo cez Svidník dňa 15. mája 1963 prechádzala 6. etapa Prešov- Rzeszow cyklistických pretekov v dĺžke 185 km. V tejto etape v Rzeszowe bol prvý čsl. pretekár Hasman v čase 4:45:45 hod., druhý bol Fornalczyk (Poľsko) 4:45:15 hod., tretí bol Lux (NDR) 4:48:45 hod. a štvrtý Čerepovič (SSSR).

Vkusne vyzdobené mestečko Svidník vrelo vívalo pretekárov v celkovom počte 118, ktorí sa zúčastnili z 28 krajín. Preteky prebiehali cez ulicu Sovietskych hrdinov smerom na Duklu (v kronike je mapa pretekov). Trasa XVI. ročníka Pretekov mieru, ktorá viedla z Prahy cez Varšavu do Berlína.

IX. festival vo Svidníku

Vo Svidníku 9. tradičné slávnosti piesni a tancov ukrajinského obyvateľstva v ČSSR sa konali v dňoch 22.-23. júna 1963.

Dva dni zaznievali z pódia svidníckeho amfiteátru pod historickou Duklou melodické ukrajinské ľudové piesne, ožili staré obyčaje poddukelského ľudu. Na tejto radostnej prehliadke umeleckej tvorivosti našich ukrajinských spoločníkov sa zúčastnila delegácia Východoslovenského KV KSS a KNV s vedúcim tajomníkom KV KSS v Košiciach Emilom Chlebcom a predsedom KNV Antonom Ťažkým, námestníkom povereníka SNR pre školstvo a kultúru Augustín Michalička a zástupcovia kultúrnych organizácii ukrajinských a maďarských pracujúcich v Československu.

V dvoch dňoch vystúpilo 39 speváckych a tanečných súborov s 1643 vystupujúcimi členmi. Preto ani nie je div, že týchto slávnosti sa zúčastnilo viac ako 30 tisíc občanov poddukelského kraja a celého východného Slovenska.

Svidnícke slávnosti vyvrcholili estrádou družby, v ktorej vystúpilo okrem Poddukelského ukrajinského ľudového súboru a SŠUK-u aj súbory české, maďarské aj poľské.

Slávnosti piesni a tancov sa stali veľkou manifestáciou družby našich národov.

Investičná výstava vo Svidníku

Na tomto úseku bolo potrebné v tomto roku Pozemným stavbám v štátnej výstavbe preinvestovať finančnú čiastku vo výške 12 240 000 Kčs, z ktorých k 31. decembru 1963 bolo preinvestované 10 752 000 Kčs.

Počas roku bolo odovzdané do používania 45 bytových jednotiek a tým bytový fond vzrástol z 256 na 301 bytov.

Ďalej bolo odovzdané do používania nemocnica s poliklinikou a 23 tried ZDŠ.

Nová poliklinika v prevádzke

Druhého mája bola odovzdaná vo Svidníku nová poliklinika do prevádzky. Okrem základných ambulancií je tam 32-lôžkové detské oddelenie, vybavená miestnosť pre elektroliečbu a vodoliečbu. V novej poliklinike je ambulancia chirurgická, gynekologická, neurologická, psychiatria, interná a zubná ambulancia.

Novú polikliniku vybudovali Pozemné stavby nákladom 4 a pol milióna korún.

Novú polikliniku prevzal riaditeľ Ústavu národného zdravia vo Svidníku Dr. Mikuláš Vergun.

Odovzdávanie ZDŠ vo Svidníku

Dňa 28. septembra bola odovzdaná do prevádzky nová 3-poschodová budova Základnej deväťročnej školy. Budova má 23 tried, je moderne vybavená s príslušným laboratórnym, chemickým, fyzickým a biologickým kabinetmi. Odovzdaním novej budovy je umožnené vyučovanie na jednu zmenu ktorú navštevuje vyše 600 žiakov.

Do komplexu budovy patrí novovybudovaná telocvičňa a družina mládeže.

Novú školskú budovu prevzal riaditeľ SVŠ a ZDŠ Miničič Štefan.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo vo Svidníku ešte stále nie je zjednotené a aj naďalej sa vedie v troch sektoroch. Najväčší sektor z nich sú Štátne majetky, ktoré hospodária na výmere 1 300 ha ornej pôdy a 2 345 ha poľnohospodárskej pôdy. Do tejto výmery pôdy je zahrnutá aj pôda z okolitých obcí ako z Lodomirovej, Nižného Orlika, Vyšného Orlika a Roztok. Prevažná časť svidníckej pôdy patrí do JRD, ktoré hospodári na 360 ha poľnohospodárskej pôdy. Súkromný sektor hospodári na výmere 18 ha ornej pôdy.

Na tunajšom JRD za rok 1963 boli dosiahnuté nasledovné hektárové výnosy:

Plodina:	Plán:	Skutočnosť:
Pšenica	18q	4q
Raž	15q	10,3q
Jačmeň	17,5q	11,6q
Ovos	15q	5,3q
Zemiaky	120q	140q
Ľan	15q	10,6q
Ďatelina	55q	30q
Repka	12q	1,2q
Repka křmna	350q	233q
Jarné miešanky	150q	110q
Kukurica na siláž	300q	100q

Z uvedenej tabuľky je vidieť, že hektárové výnosy u jednotlivých plodínach neboli dosiahnuté, lebo následkom tuhej zimy oziminy vymrzli a letné sucho zapríčinilo zníženie úrodnosti. Jedine v zemiakoch bola úroda uspokojujú.

Hospodárenie na JRD prebiehalo v rámci celoročného finančného výrobného plánu a tak plánovaná jednotka pracovná 12 Kčs nebola dosiahnutá. Dosiahnutá pracovná jednotka je 11 Kčs.

Rast obyvateľstva za rok 1963

K 31. decembru podľa evidenčnej štatistiky vedenej na Miestnom národnom výbore vo Svidníku je vo Svidníku 3 150 obyvateľov nepočítajúc do toho prechodne ubytovaných v internátoch a Ústave národného zdravia.

Počas roka bolo živonarodených 77 detí a t 40 chlapcov a 37 dievčat. Len dvom mamičkám sa narodili dvojčatá, v obidvoch prípadoch chlapci.

Úmrtnosť v tomto roku nebola veľká, zomrelo 7 ľudí, z toho 3 ženy a všetci zomretí mali nad 50 rokov veku. Zaujímavé je, že traja muži zomreli na rakovinu, jedná žena na srdce a ostatní prestarli. Treba poznamenať, že rakovina v tieto roky zapríčiňuje veľa úmrtnosti najmä vo veku od 50-60 rokov. Priemerný vek úmrtnosti v tomto roku bol 65 rokov. Detská úmrtnosť nebola zaznamenaná žiadna. Občianskych sobášov na MNV vo Svidníku bolo uzatvorených 28.